

РЕЦЕНЗИЯ

върху материалите, предоставени за участие в конкурс за заемане на академичната длъжност **„професор“** в област на висше образование 3. Социални, стопански и правни науки, професионално направление 3.7. Администрация и управление, научна специалност **„Организация и управление на производството“** по дисциплината **„Основи на управлението“**

В конкурса за професор, обявен в Държавен вестник, бр. 28/01.04.2025 г. и в сайта на ЛТУ с код на процедурата ELA-P-0325-163 за нуждите на катедра „Алтернативен туризъм“ към Факултет „Екология и ландшафтна архитектура“, като кандидат участва доц.д-р Радостина Попова-Терзийска, Факултет „Екология и ландшафтна архитектура“, катедра „Алтернативен туризъм“

Рецензент: Проф.д.ик.н.Диана Иванова Георгиева, Професионално направление 3.7. Администрация и управление, научна специалност/и „Организация и управление“ и „Икономика и управление“, Лесотехнически университет /пенсионер

1. Кратки биографични данни за кандидата

1.1. Образование и квалификация

Радостина Попова-Терзийска е завършила ЛТУ, Специалност „Стопанско управление“, ОКС „бакалавър“ през 2006 г. и УНСС, Специалност „Финансов контрол“, ОКС „магистър“ през 2008г. През 2012 г. придобива образователната и научна степен „доктор“, в професионално направление 3.7. Администрация и управление, научна специалност „Организация и управление на производството“. Има квалификация и като „учител по общотехнически и специални учебни предмети“, придобита в ЦПО към ЛТУ през 2005г.

В периода 2014-2019 г. кандидатът по конкурса успешно надгражда и обогатява своето професионално равнище чрез редица обучителни курсове със съответните сертификати, по-съществени от които са: използване на съвременни методи за преподаване чрез ИКТ; УЕБ технологии, методи и системи за електронно обучение; работа със SPSS; езиков курс по английски език, модул „управление, производство и дизайн на мебели“ и др.

1.2. Професионална кариера

Преподавателската си кариера Радостина Попова стартира като редовен асистент, от 2008 до 2012 г. във ФСУ, и преминава във времето през академичните длъжности - главен асистент от 2013г. до 2016г. и доцент от 2016г. до настоящия момент. Отличителни качества, изграждащи нейната професионална характеристика са: умело вписване в различни екипи; аналитичност и креативност в работата; отлични презентационни качества; добри езикови познания и дигитални умения.

1.3. Други професионални дейности

Кандидатът по конкурса участва в дейността на УС на секция Икономически науки към Съюза на учените в България и в Международна асоциация по икономика, мениджмънт и маркетинг – WoodEMA. Проявява активност като член на редица организационни и научни комитети на международни научни конференции, като член на работни групи, научни бордове, комитети и комисии, организирани по различни поводи в професионалните среди.

2. Съответствие на подадените документи и материали на кандидата с изискуемите съгласно Правилника за РАС в ЛТУ.

Подадените от доц. д-р Радостина Попова-Терзийска документи и материали съответстват напълно на изискванията от Правилника за развитие на академичния състав (ПРАС) в Лесотехническия университет – София. Запознаването с тях ми позволи да направя следните *обобщения за кандидата*:

- има придобита ОНС „доктор“ по научна специалност „Организация и управление на производството“ с диплома на ЛТУ-ОНС-2013-19;
- представя публикувана монография по конкурса за „професор“ на тема: „Иновации в горската индустрия - наблюдение, измерване и управление“, 2021, изд. Интел Ентранс, С., ISBN 978-619-7554-81-6, 112с., с рецензенти проф.д-р Н.Стоенчев, доц.д-р П.Ангов и доц.д-р Хр.Харизанова – Бартос;
- участва в конкурса с 29 публикации, сред които и 1 учебник. Посочените публикации формират общо 451т. при изискуеми минимален брой от 300 т. за заемане на академична длъжност „професор“ в ПН 3.7 „Администрация и управление“ в съответствие с Правилника за прилагане на Закона за развитието на академичния състав в Р България;
- представените научни статии и доклади са публикувани в научни издания с ISSN и ISBN; при книгите с повече от един автор е видно авторовото участие в

страници; при повечето съвместни публикации са налични разделителни протоколи;

➤ представя 45 цитирания в научни издания, реферирани и индексирани в световно известни бази данни, монографии, колективни томове и нереферирани списания с научно рецензиране, които формират 535т. при минимален брой 100 т. за заемане на академична длъжност „професор“ в ПН 3.7 „Администрация и управление“.

В обобщение, представените материали за заемане на академичната длъжност „професор“ по ПН „Администрация и управление“, научна специалност „Организация и управление на производството“, по дисциплината „Основи на управлението“, попадат в тематиката на конкурса и всички те следва да се включат при изчисляването на показателите, отразяващи изпълнението на минималните национални изисквания според Правилника за прилагане на Закона за развитие на академичния състав в Република България. Кандидатът в конкурса за АД „професор“ преизпълнява всички минимални изисквания, произтичащи от прилагането на закона.

3. Оценка на учебно-преподавателската дейност на кандидата

Учебно-преподавателската дейност на доц.д-р Радостина Попова започва от 2008 г. и продължава до настоящия момент, близо 17 години, като асистент, главен асистент и доцент. Титуляр е на дисциплини и автор на съответните им учебни програми за специалностите „Алтернативен туризъм“, ОКС „бакалавър“, „Стопанско управление“ ОКС „бакалавър“ и ОКС „магистър“, „Инженерен дизайн“ ОКС „бакалавър“ и ОКС „магистър“, „Компютърни технологии в мебелната индустрия“ ОКС „бакалавър“, „Технология на дървесината и мебелите“ ОКС „магистър“, „Методика на обучението“, курсисти и специализанти от Центъра за продължаващо обучение на ЛТУ. Учебните програми са адаптирани за различни специалности, курсове и образователни степени, чиито брой е посочен в скобите: „Основи на управлението“ (3) „Организация и операционен мениджмънт на ДМП“ (1); „Организация и планиране на ДМП“ (1) „Производствен мениджмънт“ (1); „Маркетинг“ (4); „Маркетинг и реклама“ (1); „Методика на обучението“ (1). Програмите по дисциплините са актуализирани през 2021г., с изключение на програмата по „Маркетинг“ за Специалност „Алтернативен туризъм“, актуализирана през 2024 г. Доц. Р.Попова разработва и актуализира съвременни електронни учебни курсове по посочените по-горе дисциплини. Учебно-преподавателската ѝ дейност включва провеждане и ръководство на учебна практика през зимен семестър по дисциплината „Организация и операционен мениджмънт в ДМП“. Общата планирана учебна заетост за учебната 2024/2025 г. възлиза на 593, бч., в т.ч. 584 ч. аудиторна заетост и 9,6 ч. извънаудиторна заетост. В периода 2017 г.– 2025 г.

осъществява научно ръководство на 4 дипломанти, и един докторант, успешно защитил дисертационния си труд през 2021 г., който вече гради академична кариера.

Широката палитра от курсове, които кандидатът по конкурса покрива показват много добра подготвеност и възможности за адаптиране на учебния материал към потребностите на студентите от различни курсове и специалности.

Представеният по конкурса самостоятелен учебник по „Организация и планиране на дървообработващата и мебелна промишленост“ (2020) отговаря напълно на изискванията за комплексно изясняване на тематиката, достъпност на съдържанието и подходящо съчетание между теоритичния материал и практически казуси.

Научният авторитет на доц.Р. Попова се потвърждава с участията ѝ в 6 научни журита, в които рецензира докторанти и главни асистенти, 3 участия в административни комисии и работни групи, както и в комисии за защиты на дипломни работи в ОКС Магистър и ОКС Бакалавър, и в два факултетни съвета на ФЕЛА и ФГС.

4. Оценка на научната, научно-приложната и публикационната дейност на кандидата

Кандидатът по конкурса за професор, доц.д-р Радостина Попова-Терзийска участва в него с 29 трудове и публикации, разпределени по видове както следва: монографии -1 бр.; глави от монографии – 2 бр.; учебници - 1 бр.; публикации – 25 бр. и проекти – 8 бр.

Оценявам високо представената от кандидата Попова-Терзийска, Р. монография на тема „Иновации в горската индустрия – наблюдение, измерване и управление“, 2021г., Изд. Интел Ентранс, С., ISBN 978-619-7554-81-6, 112 с., която включва съвременни иновационни изследвания в Горската индустрия. Представя резултати от вторични проучвания в трите подсектора на индустрията и съдържа сравнителен анализ на иновативността по сектори. Показва добри практики на водещи големи предприятия и насоки за ефективното измерване и управление на иновационните дейности в сектора.

Съществени са постигнатите научно-приложни резултати, публикувани в научни издания, реферирани и индексирани в световноизвестни бази данни с научна информация, които класифицирам в три групи: секторни изследвания, анализи и становища; актуални иновационни изследвания и резултати; проучени маркетингови практики и проблеми на дигитализацията. Нарастващ е интереса и броя публикации в

първата и третата група, което показва разширяване на проблематиката, към която кандидатът проявява подчертан научен интерес.

4.1 Участие в научни, научно-приложни и образователни проекти

Доц.д-р Радостина Попова има впечатляващо участие в национални и международни научни и образователни проекти в областите управление на горската индустрия, устойчиво използване на ресурсите, иновации и конкурентоспособност, както следва: НИС-Б-1143/05.04.2021 г. – *Разработване на алгоритъм за вземане на управленски решения за иновации и дигитализация в горската индустрия в България*, 2021 г., ръководител на работния колектив. (Е 18.1.); НИС-ЛТУ, *Информационно моделиране на устойчивото използване на възобновяеми енергийни източници от биологични ресурси*, НИС-Б-1279/19.10.2023 г., 2023-2025 г., член на работния колектив. (Е 16.1.); Фонд Научни Изследвания, *Разработване и апробиране на модел за оценка на иновационния потенциал на глобалните вериги за добавяне на стойност като основа за повишаване на регионалната конкурентоспособност*, с бенефициент – Международно висше бизнес училище, финансиран от Фонд „Научни изследвания“, ГД № 01-А-01/01.03.2022 г., 2021-2024, експерт и член на научен борд. (Е 16.2.); НИС-ЛТУ, *Моделиране и оценка на устойчивостта и конкурентоспособността на предприятията от българската мебелна и горска промишленост чрез изграждане на геоинформационен портал*, НИС-Б-1087/16.03.2020 г., 2020-2022 г., член на работния колектив. (Е 16.3.); HEI-ILCA 220194 - European institute for innovation and technology, *Innovation Laboratories for Climate Actions/Иновационни лаборатории за климатични действия* - European Commission, Удостоверение НИС-ДЕС-1225/2022 г., 2022 – 2024 г., експерт (Е 17.1.); Interreg Danube Transnational Programme, Fem4Forest DTP3-500-1.2 – *Forests in Women's hands/Горите в ръцете на жените*, ТД № 8/ 10.06.2022 г., 2020-2022, експерт-ръководител на дейност (Е 17.2.); Българска академия на науките – Македонска академия на науките и изкуствата, *Българо-македонското икономическо и иновационно сътрудничество: влияние на ИКТ за европейските перспективи*, ИИИ на БАН, Служебна бележка № 74-01-130/08.11.2021 г., 2017 – 2019 г., експерт. (Е 17.3.); Interreg-IPA Bulgaria-Macedonia Transnational Programme, CCI2014TC16I5CB006 - European union, *Innovative initiatives for cooperation in the border region/Иновативни инициативи за сътрудничество в пограничния регион*, ГД № 76/22.12.2016 г., 2016-2018 г., ИИИ на БАН, експерт. (Е 17.4.)

Видно от представените проекти е, че освен във вътрешни, университетски и национални проекти, доц. Р.Попова участва като експерт в 4 международни проекта, и с това надхвърля минималните национални изисквания от 65 т. като формира реално 155 т. Участието в проектите ѝ позволява да надгради знанията и уменията си в проектното управление, както и да затвърди авторитета си като учен в съответното професионално направление чрез контакти и публикации в престижни научни издания.

4.2 Характеристика на публикуваните научни резултати

Посочените научни публикации в общата им характеристика - т.4, могат да бъдат класифицирани по различни признаци, като общият брой от 25 публикации в научни списания се разпределя в реферирани издания -14 бр. и в нереперирани издания – 11 бр. Според мястото на публикуване и степента на важност, представените публикации са: статии в реферирани в Web of Science и SCOPUS български и чужди списания - 3 бр. и статии в български и чужди списания реферирани извън Web of Science и SCOPUS – 3 бр.; публикации в сборници от международни научни форуми - 6 бр. и публикации в сборници от национални научни конференции, сесии и семинари – 12 бр. Според езика, на който са публикувани: на български език са 9 бр.; на чужд език – 16 бр. и две глави от колективни монографии, публикувани на български, английски и македонски език. По брой на съавторите разпределението е: самостоятелни – 7 бр.; с един съавтор - 8 бр.; с двама съавтори – 8 бр.; с трима и повече съавтори - 2 бр.

В обобщение, вида и структурата на представените научни публикации са разнообразни и показателни за развитието и израстването на доц.Р.Попова като учен, а работата в международни научни екипи ѝ предоставя възможности за публикации на чужд език (16 бр.) и публикуване на статии в реферирани в Web of Science и SCOPUS, български и чужди списания (3бр.) Преобладаващият брой публикации са самостоятелни и с един съавтор.

4.3 Отражение на научните публикации на кандидата в литературата (известни цитирания)

Известните цитирания на кандидата в специализираната литература са общо – 45, като според типа на цитиранията те са както следва: в реферирани списания и сборници от научни форуми - 26 цитирания; в учебни помагала, монографии и колективни томове с научно рецензиране – 10 цитирания. в нереперирани списания с научно рецензиране или публикувани в редактирани колективни томове – 9 броя.

Гореизложените факти доказват, че получените научно-приложни резултати в изследванията и публикациите на кандидата са известни на научната общност, споделяща изследователски интереси по тематиката на обявения конкурс.

4.4 Приноси в трудовете на кандидата (научни, научно-приложни, приложни)

Според мен, представената научна продукция по конкурса съдържа значими и оригинални приноси за теорията и практиката. Приемам формулираните от кандидата приноси, като ги синтезирам, акцентирайки на по-значимите според мен в трите групи:

Научни приноси

- Дефинира основните групи производства в горския сектор, в съответствие с официално приетата класификация на икономическите дейности в страната
- Разработва обща верига на доставки и нейните подвериги в горския сектор, съобразно класификацията на продуктите по икономически дейности, които са внедрени в съвместен българо-македонски виртуален консултантски офис.

Научно-приложни приноси

- Характеризира секторното развитие на горската индустрия в България, с отчитане на микро и макро средата, и резултатите от функционирането на предприятията в нея. Идентифицира основните управленски проблеми и възможности на горската индустрия в условия на кризи.
- Характеризира иновативността на Горската индустрия по сектори: Производство на мебели, Производство на дървен материал и изделия от дървен материал, Производство на хартия и картон, за периода 2014-2018г.
- Оценява иновационната активност на секторите на горската индустрия по периоди и по видове производства, чрез използване на показатели, приети за изследване на иновациите в ЕС.
- Идентифицира добри практики на управление на иновациите в горската индустрия на големи по размер предприятия. Дефинира препоръки за вземане на управленски решения и определя необходимостта от иновации в горската индустрия в България.

Приложни приноси

- Разработва инструментариуми за първични проучвания на студенти, преподаватели и мениджъри от горската индустрия в контекста на устойчивото развитие и ефективното взаимодействие между науката и бизнеса.
- Разработва учебник, монографични трудове и части от тях, предназначени за

студенти, докторанти и специализанти, както и актуализирани електронни учебни курсове, за четири специалности, и за курсисти и специализанти.

5. Оценка на личния принос на кандидата

Научната дейност на доц. д-р Радостина Попова-Терзийска, както и представените от нея документи по конкурса ми позволяват убедено да твърдя, че посочените в справката приноси са нейно лично дело.

6. Критични бележки и препоръки

Нямам съществени критични бележки към научната продукция на кандидата. Бих си позволила да отправя следните препоръки:

- Да насочи своите научни интереси и усилия към проучвания, анализи и публикации в областта на маркетинга, дигитализацията и възможностите за използване на изкуствения интелект в различни области на управлението и образованието.
- Да използва натрупаните във времето свои знания и компетенции в управленската практика, чрез участие в различни управленски органи

7. Лични впечатления

Доц.д-р Радостина Попова е мой студент, дипломант, докторант и асистент, последовател в науката. Оценявам високо работата ѝ като учен и университетски преподавател. Изпитвам известна гордост, от факта че съм участвала в нейното академично и личностно израстване и извървяния от нея професионален път.

8. Заключение

Въз основа на изложените в рецензията факти, аргументи и обобщения, базирайки се на постигнатите резултати от кандидата по отделните показатели, предлагам с убеденост доц. д-р Радостина Попова-Терзийска да бъде избрана за заемане на академичната длъжност „професор“ в област на висшето образование 3. Социални, стопански и правни науки, професионално направление 3.7 „Администрация и управление“, научна специалност „Организация и управление на производството“ по дисциплината „Основи на управлението“.

Подпис на рецензента: /1

Рецензията е предадена на:

11.02.2015